

VN-klachtenprocedure voor kinderrechten

Ontwikkelingen op internationaal en Vlaams niveau

Sara Lembrechts
Kenniscentrum Kinderrechten vzw (KeKi)

Antwerpen – 2 februari 2016

KEKI

Overzicht

- Wat houdt de nieuwe VN klachtenprocedure voor kinderrechten in?
 - Derde Facultatief Protocol bij het Kinderrechtenverdrag
 - Procedure voor het VN-Comité voor de Rechten van het Kind
- Welke interne wegen bestaan er in Vlaanderen?
 - Gerechtelijk
 - Administratief / bestuurlijk
- Wat kan KeKi voor jeugdadvocaten betekenen?

KEKI

Internationale klachtenprocedure

- VN Verdrag voor de Rechten van het Kind (1989)
 - OPSC: facultatief protocol over de verkoop van kinderen, kinderprostitutie en kinderpornografie (2000)
 - OPAC: facultatief protocol over betrokkenheid van kinderen in gewapende conflicten (2000)
 - OPIC: facultatief protocol inzake een communicatieprocedure (2011)
- Internationale klachtenprocedure voor kinderen en jongeren
 - Bevoegd orgaan: VN-Comité voor de Rechten van het Kind in Genève
 - Ratificatie door België: 30 mei 2014
 - Individuele klacht en onderzoeksprocedure

KEKI

Onderzoeksprocedure

- Ernstige en systematische schendingen van kinderrechten
- Vb: problematische situatie van Roma-kinderen in Brussel (DGDE)

KEKI

Individuele klacht

- Kinderen en jongeren kunnen zelf een klacht indienen
 - Individueel of in groep
 - Schending van rechten
 - Aansprakelijkheid van de Staat
- Zelfstandige rechtsingang
 - Kinderen en jongeren zijn dragers van rechten
 - Kinderen en jongeren kunnen zelfstandig opkomen voor hun rechten
- Bijstand door volwassenen
 - Ouders, organisatie, jeugdadvocaat

KEKI

Procedure voor het Comité

- *Rules of Procedure* (° januari 2013)
- Rechten en belang van het kind centraal
- Mening van het kind + passend gevolg
- Bescherming van betrokken kinderen en jongeren

KEKI

Richtlijnen of *Rules of Procedure*

KEKI

Formuleren van de klacht

- Slachtoffer of groep slachtoffers
- Vertegenwoordigers
 - Indien mogelijk: met toestemming
 - Indien niet mogelijk: in belang van het kind
- Model van verzoekschrift

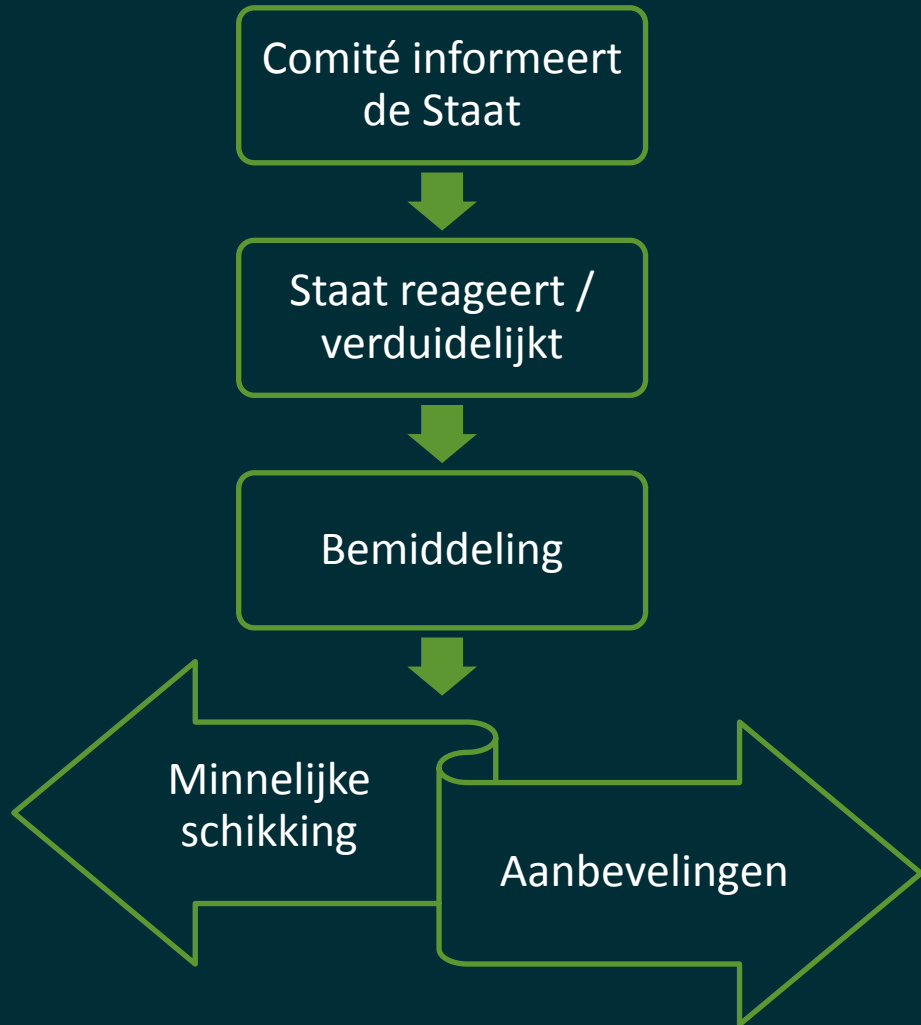
KEKI

Ontvankelijkheid van de klacht

- Inhoudelijk
 - Als het gaat om een actuele schending van kinderrechten (VRK, OPSC, OPAC) die nog niet eerder door het Comité is behandeld
- Procedureel
 - Als de interne rechtswegen uitgeput zijn;
 - Als de interne weg onredelijk lang duurt; of
 - Als het onwaarschijnlijk is dat er intern iets uit de bus komt.
 - Schriftelijk
 - Niet anoniem
 - Voldoende onderbouwd

KEKI

Dialogo tussen Comité en Staat

- Aanbevelingen zijn niet-bindend (*soft law*)

KEKI

Rechtspositie van kinderen en jongeren

- Aanbevelingen niet bindend (*soft law*)
- Toch: verbeterde rechtspositie op internationaal niveau, los van rechtspositie op nationaal niveau (Regel 13 *Rules of Procedure*)
- Belangrijke stap in recht op toegang tot een rechter in Vlaanderen?
 - Interne rechtswegen onderontwikkeld
 - Meer opties op administratief / bestuurlijk niveau

KEKI

Gerechtelijk niveau

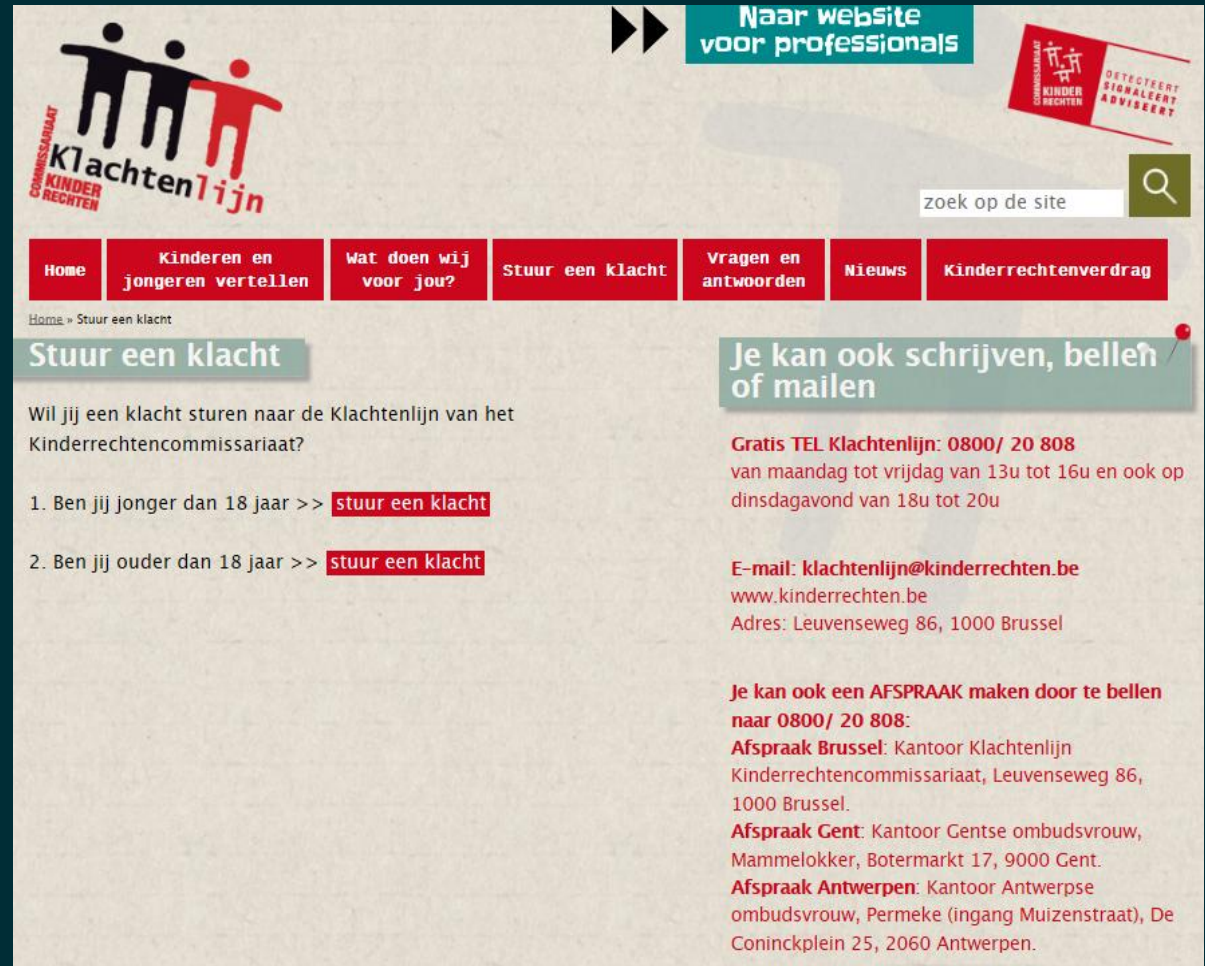
- Recht op onafhankelijke rechtsmacht om rechten en belangen te verdedigen
- Algemene regel: geen zelfstandige rechtsingang voor kinderen en jongeren
 - Proces- en handelingsonbekwaam
 - Optreden via vertegenwoordigers – meestal ouders
 - Belangenconflict?
 - Rechtsonzekerheid
- Uitzonderingen: aantal zaken over onderwijs en asiel voor Raad van State

KEKI

Administratief / bestuurlijk niveau

- Voorbeeld 1: Klachtenlijn Kinderrechtencommissariaat

Geen juridische procedure, wel bemiddeling

The screenshot shows the website for the 'Klachtenlijn Kinderrechtencommissariaat'. At the top left is the logo with three stylized figures and the text 'COMMISSARIAAT Klachtenlijn KINDER RECHTEN'. A teal button says 'Naar website voor professionals'. A search bar contains 'zoek op de site'. A red navigation bar includes: Home, Kinderen en jongeren vertellen, Wat doen wij voor jou?, **Stuur een klacht**, Vragen en antwoorden, Nieuws, and Kinderrechtenverdrag. Below the navigation, a breadcrumb trail reads 'Home > Stuur een klacht'. The main heading is 'Stuur een klacht'. The text asks: 'Wil jij een klacht sturen naar de Klachtenlijn van het Kinderrechtencommissariaat?'. Two options are listed: '1. Ben jij jonger dan 18 jaar >> **stuur een klacht**' and '2. Ben jij ouder dan 18 jaar >> **stuur een klacht**'. On the right, a box says 'Je kan ook schrijven, bellen of mailen'. It lists: 'Gratis TEL Klachtenlijn: 0800/ 20 808 van maandag tot vrijdag van 13u tot 16u en ook op dinsdagavond van 18u tot 20u'. 'E-mail: klachtenlijn@kinderrechten.be www.kinderrechten.be Adres: Leuvenseweg 86, 1000 Brussel'. At the bottom, it says 'Je kan ook een AFSpraak maken door te bellen naar 0800/ 20 808:' followed by contact details for Brussels, Ghent, and Antwerp.

Administratief / bestuurlijk niveau

- Voorbeeld 2: JO-Lijn
 - Integrale jeugdhulp / bijzondere jeugdzorg

- Andere niet-juridische klachtenprocedures binnen beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin op <http://www4wvg.vlaanderen.be/wvg/Paginas/Klachten.aspx>

Administratief / bestuurlijke klachtenprocedures

- Meerwaarde vanuit kinderrechtenperspectief
 - Kinderrechten: positie kinderen en jongeren in de samenleving versterken
 - Actieve rol voor kinderen en jongeren (en/of ouders)
 - Wat kan de jeugdadvocaat doen?
 - Kinderen, jongeren en ouders op bestaande kanalen wijzen
 - Passend kanaal uitzoeken
 - Bijstaan en ondersteunen met raad en ervaring voor – tijdens – na het gesprek
 - Confrontatie met rechtbank vermijden
- Niet het gesprek overnemen, maar kinderen en jongeren ondersteunen wanneer zij zelf het woord nemen

Wat kan KeKi betekenen?

- Kenniscentrum over kinderrechten op de brug tussen onderzoek, beleid en praktijk
 - (Wetenschappelijke) kennis toegankelijk maken
 - Ontmoeting faciliteren
 - Kritische reflectie stimuleren
- Enkele activiteiten
 - Tijdschrift voor Jeugd en Kinderrechten (TJK): artikels en analyse van rechtspraak
 - Seminarie Kinderrechten en Diversiteit (25/2 in Antwerpen)
 - Databank met instrumenten en regelgeving over kinderrechten
 - Research on Stage (jeugdrecht en jeugddelinquentie) en andere vormen
- Onderzoek naar concretisering VRK in bepaalde settings, o.a. decreet rechtspositie

Contact

Sara Lembrechts

Kenniscentrum Kinderrechten vzw (KeKi)

HoGent Campus Schoonmeersen

Valentin Vaerwyckweg 1

9000 Gent

+32 9 243 24 70

www.keki.be

www.kekidatabank.be

sara.lembrechts@keki.be

KEKI

Seminarie kinderrechten en diversiteit – Antwerpen, 25/2/2016

Hoe gaat het kinderrechtenkader om met diversiteit tussen kinderen?
Wat zijn sterktes en zwaktes? Hoe kan het beter?

Hoe gaan onderzoekers om met diversiteit tussen kinderen in hun onderzoek?

- “*Costa Rica is preti!*” Het rechtsbewustzijn van inheemse, Panamese Ngäbe kinderen die (tijdelijk) migreren naar Costa Ricaanse koffieplantages
- Kinderrechten als levende rechten: Tussen beleving en wetgeving in Indonesië en Bolivia
- Het multiculturele gezin in conflict. De verblijfsregeling van kinderen na ouderlijke (echt)scheiding
- Kinderen Gods. Kinderrechten en kindbeelden in de islam
- Onbehandelbare meisjes? Roma-meisjes voor een MOF verschenen voor de jeugdrechtbank

